

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om beskatning af indkomst i forbindelse med kulbrinteindvinding i Danmark (kulbrinteskatteloven).

(Lovforslag nr. L 38. Fremsat 20/1 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erenbjerg (S):

Værdierne i den danske undergrund tilhører det danske samfund; det kan der ingen uenighed være om. Det fremgår da også af § 1 i loven om Danmarks undergrund fra 1932. Samfundets værdier må komme samfundet til gode, og samfundet må beskytte sine værdier. Det er baggrunden for dette lovforslag om beskatning af kulbrinteindvinding. Det drejer sig ganske enkelt om, at det danske samfund sikrer sin andel af de olie- og gasværdier, der i dag pumpes op af undergrunden i Nordsøen.

Forslaget er så meget mere vigtigt, som udvindingen af olie og gas i Nordsøen vil stige kraftigt i de kommende år, og hvis der ikke træffes foranstaltninger nu, vil disse værdier glide samfundet af hænde.

Det er en kendsgerning, at efterforskning og udvinding af olie er en bekostelig affære. Det kræver en enorm økonomisk kraftanstrengelse at investere i en sådan opgave – så enorm, at det er for meget for en enkelt. Det

er da også derfor, at den danske koncessionshaver, A. P. Møller, er gået ind i et konsortium med en række multinationale selskaber, der hedder Dansk Undergrunds Consortium. Disse multinationale selskaber tegner sig for 70 pct. af konsortiet, og det betyder reelt, at fortjenesten af 70 pct. af de værdier, der hentes op af undergrunden, ikke kommer det danske samfund til gode, hvis vi skulle følge de gældende regler for beskatning af selskaber. Derfor er formålet med dette lovforslag at sikre, at det danske samfund får sin andel af hver dråbe olie eller gas, i det øjeblik den kommer op fra undergrunden.

Beskatningssystemet er effektivt. Det må det naturligvis også være, når vi skal sikre vitale samfundsinteresser. Det sker gennem den såkaldte feltbeskatning, hvor hvert enkelt borehul beskattes, og hvor der ikke bliver mulighed for i indtægtsmæssig forstand at slå flere borehuller sammen. Der bliver heller ingen mulighed for at overføre over- eller underskud til andre dele af et selskabs aktiviteter. Til gengæld er det lavet sådan, at borehuller med stort udbytte og lave investeringer beskattes kraftigere end borehuller med lille udbytte og store investeringer.

Med en sådan ordning tages der et rimeligt hensyn til de koncessionshavere, der har investeret i efterforskningen og udvindingen. Det hensyn går igennem hele lovforslaget. De selskaber, der efterforsker og udvinder olien og gassen, sikres deres andel: de får forrentet deres investeringer med rente og rentes renter, og samtidig sikres de også en pæn fortjeneste. Selv om statens andel sammenlagt med skatter og afgifter kan komme op på 83,5 pct., er det stadig en lukrativ forretning at efterforske og udvinde olie og gas i den danske undergrund. Det ses da også af, at interessen for at få del i koncessionerne i den danske undergrund hos andre selskaber ikke er blevet mindre, efter at regeringen offentliggjorde sine tanker om beskatningsformen sidste efterår. Det skal også ses i lyset af, at beskatningsgraden svarer til det, selskaberne beskattes med i andre dele af verden – og især i England og Norge, der har regler, der svarer til dem, regeringen her har foreslået.

Lad mig til slut komme med en enkelt bemærkning. Det har fra den danske koncessionshaver været hævdet, at konsortiet burde

[Erenbjerg]

have alle sine investeringer tjent hjem med en rimelig forrentning, før der kunne blive tale om en beskatning. Om noget sådant kan der overhovedet ikke blive tale. Det vil være en radikal ændring af det danske skatteprincip, der er ganske uacceptabel, for den vil få konsekvenser for skatteberegningen i andre dele af samfundet. På den led kan og må der ikke skabes specielle regler for de selskaber, der investerer i efterforskning og udvinding.

Socialdemokratiet skal hilse dette lovforslag velkommen. Vi er meget tilfredse med den balance, der er i forslaget, både når det gælder varetagelsen af samfundets interesser, og når det gælder hensynet til de selskaber, der investerer i efterforskning og udvinding af olie og gas. Det er grundigt og seriøst arbejde, der ligger bag forslaget. Det vil vi gerne komplimentere for. Vi kan tilsige en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Hagen Hagensen (KF):

Det konservative folkeparti er i princippet enig i en olieskat. Det står helt klart. Der skal være en fornuftig balance mellem på den ene side, hvad staten skal have ind i olieskat – staten må have et rimeligt vederlag, og, som skatteministeren har sagt det, vor slunkne statskasse trænger dertil, det er vel også sandt – og på den anden side en hensyntagen til de store kapitaludlæg og den økonomiske risiko, der er forbundet med efterforskning og indvinding af kulbrinter.

Det er et helt nyt område for beskatning, og det gælder om, at grundlaget for en olieskat bliver så rigtigt og så rimeligt, som det nu engang er gør ligt. Der må derfor være rimelig tid til en omhyggelig gennemgang af materialet og grundige overvejelser, forinden det, der nu er lagt frem, bliver lov. Det er for mig at se mere væsentligt, at grundlaget for beskatningen bliver det rette, end om loven træder i kraft et kort stykke tid før eller senere. Derfor skal det siges straks, at der ikke kan være tale om at give loven, der er skærpende i forhold til det, vi har kendt før, tilbagevirkende kraft. Det strider ganske klart mod danske skattetraditioner, og det strider mod den retsbevidsthed, som vi må holde for skal være til stede.

Området for dansk beskatning udvides betragteligt ved lovforslaget. Skattepligten udvides både for selskaber og for personer

og også for løntageres vedkommende, og der er grund til at overveje, om det nu også er det rette at gøre det i det omfang, der foreslås. Det kan berede Danmark vanskeligheder, når vi virker andetsteds i verden, og måske er det også, som forholdene nu er, noget af et slag i luften, så længe vi ikke har ændret vores dobbeltbeskatningsaftaler på dette område.

Om beregningsgrundlaget for selskabsskatten ser jeg, at man vil ind på et normprissystem ved at fastsætte priserne efterfølgende, det vil sige, at salg skal undergives nærmere prøvelse og vurdering. Vi vil godt se på, om det er den rette måde at gøre det på.

Det samme gælder det såkaldte ring fence-system, hvor man vil have en særskilt opgørelse, således at underskud fra anden indkomst ikke kan fradrages. Det er muligt, at det kan gøres for nye bevillingers vedkommende, men vi vil i hvert fald se ganske nøje på, om det er rimeligt at gøre det for det, der allerede eksisterer.

Jeg skal kort sige om olieskatten, den såkaldte kulbrinteafgift, at vi finder, det i hvert fald er noget, der skal overvejes meget nøje, om man skal have en feltbeskatning, der udelukker fradrag af underskud fra andre felter. Det er for mig at se noget, der er endnu mere mærkbart end det ring fence-system, jeg nys nævnte.

Der er en lang række forhold, som nærmere må drøftes, ikke mindst det kulbrinte-fradrag, det såkaldte bundfradrag, som man vil give. Både satsen og tidsrummet for dets beregning må der ses meget nøje på. I det hele taget er der en lang række enkeltheder i dette forslag, som det bliver nødvendigt at se på, herunder spørgsmålet om afviklingsomkostninger, som ikke er taget med, men som uvægerlig kommer ind i billedet, når der skal lovgives om disse forhold.

Jeg kunne egentlig sige langt mere om disse ting, men det er ganske klart, at vi må gøre det i udvalget og se nøje på, hvad det er, vi får med at gøre.

Generelt må jeg sige, at det væsentlige er, om lovforslaget går så tæt på, at der ikke vil være tilstrækkelig opfordring til at søge om ret til efterforskning og indvinding af olie eller til at fortsætte sådan virksomhed. Der må tages hensyn til de særlige forhold – det er også nævnt i bemærkningerne – der går ud på, at eftersøgningen er forbundet med

[Hagen Hågensen]

meget store kapitaludlæg og også betydelig økonomisk risiko.

Alt i alt vil vi tilsige en saglig og grundig medvirken i udvalgsarbejdet med henblik på at nå frem til en løsning, der giver kejseren, hvad kejserens er – men også med hensyntagen til dem, der nu sætter på spil det, som skal til for at indvinde olien, som vi gerne vil have.

Ivar Hansen (V):

Der er ingen tvivl om, at den sag, vi her behandler, er en sag, som regeringen har været meget travlt optaget af og har arbejdet intenst med for at få den frem til behandling i folketinget. Spørgsmålet er, om man har haft for travlt. Spørgsmålet er, om det resultat, folketinget nu er præsenteret for i form af et lovforslag om kulbrintebeskatning, indeholder en række punkter, en række konstruktioner, som ikke er tilstrækkelig gennemarbejdede og derfor vil vise sig uhenigtsmæssige. Vi er på for usikkert grundlag med hensyn til at træffe beslutninger, og derfor vil jeg også tilsige et meget grundigt udvalgsarbejde om de enkelte detaljer og konstruktioner i opbygningen af dette lovforslag.

Som eksempler herpå vil jeg godt nævne hele problematikken om dobbeltbeskatningsaftalerne. Man kan her forestille sig situationer, hvor man entrerer med borerigge, som er indregistrerede under flag tilhørende nationer, hvormed vi ikke har nogen dobbeltbeskatningsaftaler. Jeg forudsår en række vanskeligheder i den forbindelse.

Der er hele spørgsmålet om afgrænsningsproblematikken med hensyn til, hvilke områder denne lovgivning dækker. Det er ikke et spørgsmål, jeg skal gå nærmere ind i nu; jeg skal blot sige, at det er et spørgsmål, vi ser som et problem, og som vi gerne vil dyrke meget nøje i udvalget.

Med hensyn til hele beskatningens tilrettelægning vil jeg også godt nævne dette feltbeskatningsprincip, hvorefter man ikke i et felt, der giver overskud, kan modregne et andet felt, der giver underskud – altså et felt, der typisk vil være i en opbygningsfase. Jeg kan meget vel forstå baggrunden for denne konstruktion, men jeg vil dog alligevel godt rejse det spørgsmål, om ikke en sådan konstruktion meget vel kan have den virkning, at man dræner selskaber for kapital i en opbygnings-

fase på en sådan måde, at de ikke har tilstrækkelig egenkapital til rådighed, hidrørende fra overskud fra ét felt, til opbygning og finansiering af et nyt felt. Jeg tror, det er en af de ting, vi skal kigge på sammen med hele spørgsmålet om kulbrintefradrag, som man har over en 10-årig periode, men som altså ikke er en selvfølge, i det øjeblik et felt er økonomisk selv bærende. Så skal man for at få kulbrintefradraget omkring ligningsrådet. Jeg vil også godt rejse det spørgsmål, om det er en ganske hensigtsmæssig konstruktion.

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt beskatningens størrelse står i forhold til investering og afkast, herunder risikotillæg. Det er forståeligt, at man har skelet til Norge og England. Det kan vi meget vel forstå. Men man kan rejse det spørgsmål: er denne sammenligning mulig, især når forholdet er, at vi rent faktisk fortsat er i en opbygningsfase? Regeringen nævner en mulighed for statsdeltagelse. Forholdet er vel nok det, at regeringen i virkeligheden ønsker en beskatning tilrettelagt, der gør det muligt og måske nødvendigt, at staten i betydelig grad kommer ind. Det er vi ikke ganske enige i.

Mener regeringen, at en marginalbeskatning på 83½ pct. giver investorerne en rimelig risikodækning og forrentning af den investerede kapital? Jeg tænker her selvfølgelig i første række på DUC. Det er jo det, sagen drejer sig om.

Jeg vil gerne til slut sige, at venstre er tilhænger af en beskatning af fortjeneste ved olie- og gasindvinding. Det skal der overhovedet ikke herske nogen tvivl om. Det, der er afgørende for os, er for det første, at det bliver en beskatning, som ikke holder interesse-rede væk, og for det andet, at det bliver en beskatning, som giver en rimelig forrentning tilbage til investorerne – særlig, selvfølgelig, under hensyn til den lange opbygningsfase på næsten 20 år, som DUC har haft indtil nu.

Vi vil som sagt gå til udvalgsarbejdet med den forudsætning, at vi må have konstruktionerne og detaljerne meget nøje belyst, før vi tager endelig stilling. Jeg er helt enig i, hvad der er blevet sagt: at denne lovgivning selvfølgelig ikke kan få tilbagevirkende kraft.

Et særskilt spørgsmål, som vi formentlig også fra ministerens side kan få oplyst under udvalgsbehandlingen, er den uenighed, der her på det sidste har været om forudsætning-

[Ivar Hansen]

gen for den sidste koncessionsaftale, som blev indgået mellem regeringen og DUC for ca. 1 år siden.

Vores endelige stillingtagen til lovforslaget vil altså afvente, at vi får detaljerne nærmere belyst.

Kalnæs (SF):

Da vi for et års tid siden havde til behandling, hvordan man skulle lave den ny undergrundslov, tog man også spørgsmålet om beskatning af de indtægter, der kunne komme ved olie- og gasindvinding, op til diskussion, og det havde til resultat, at der blev indføjet et afsnit i den betænkning, som blev afgivet om undergrundsloven. Den blev afgivet den 21. maj 1981, og i det afsnit, som vi bl.a. krævede skulle ind, blev det slået fast, hvilke principper en kulbrintebeskatning skulle hvile på. Det er rundt regnet de principper, som ligger til grund for det lovforslag, der er fremme i dag.

Det blev dengang slået fast, at den kulbrintebeskatning, der skulle være tale om, skulle virke fra den 1. januar 1982. Det lå helt fast allerede i maj 1981.

I november 1981 fik vi principperne nærmere at vide. Der kom et notat fra skatteministeren, som i detaljer fortalte, hvordan den nye beskatning af kulbrinteindtægter skulle være. Dermed havde vi altså på det tidspunkt fuldstændigt kendskab til, hvad dette lovforslag, som nu er til behandling, skulle indeholde, og det blev igen slået fast, at denne lovgivning skulle virke fra den 1. januar 1982.

Derfor forekommer det mig fuldstændig urimeligt, når repræsentanter for firmaet A. P. Møller nu kommer og siger, at det er i strid med deres forudsætninger, at det er overraskende, og at de er forurettede over, at man nu kommer og vil lave en beskatning af deres indtægter ved olie- og gasindvindingen.

Det ville tværtimod være helt urimeligt, hvis man ikke lavede en sådan beskatning – og ikke lod den virke fra den 1. januar 1982, som det hele tiden har været meningen, og som alle har vidst det har været meningen.

Den beskatning, der skulle til efter det, der blev skrevet i betænkningen i maj sidste år, var en beskatning, som skulle svare til den, der er i den norske og i den engelske del af Nordsøen. Spørgsmålet er så, om det forslag,

der nu ligger her, indfrier det, der står i betænkningen fra dengang.

Her er det ikke så afgørende, hvordan man får pengene ind ved den olie- og gas-skat. Det kan være igennem en produktionsafgift, det kan være igennem selskabsskat, og det kan være igennem en særlig kulbrintebeskatning. Det afgørende er den totale statsandel. Hvor meget går der til dem, som foretager indvindingen, og hvor meget kommer der til samfundet? Her er det sådan, at produktionsafgiften i både Norge og England er højere, end den er i Danmark. Ser vi på selskabsbeskatningen, er den også højere i både Norge og England, end den er i Danmark; den er 40 pct. i Danmark, og den er godt 50 pct. i de to andre lande. Derfor er det for os helt klart, at en kulbrintebeskatning må være krassere, må være stærkere i Danmark, end den er andre steder, netop fordi vi har en lav afgift på de andre områder. Det er ikke tilfældet her, og det betyder, at det lovforslag, der ligger her, faktisk ikke svarer til, at man har en beskatning, der er helt på linje med den, der gælder i Norge og i England for Nordsøen. Vi mener derfor, at lovforslaget bør skærpes, så der kan blive tale om en marginalbeskatning på samme niveau som i de to andre lande.

Det drejer sig ikke om de små felter, for vi er helt enige om, at for små felter skal der være mulighed for bundfradrag, så det kan blive tillokkende også at gå i gang med de felter, men det drejer sig først og fremmest om de felter, som giver den store fortjeneste.

Vi bekymrer os en hel del om de undvigelsesmuligheder, der er i en sådan lovgivning. Regeringen har gjort en hel del ved at indføre hegn om kulbrinteindtægter og ved at indføre hegn omkring de enkelte felter. Vi har krævet dette, og vi er meget tilfredse med, at man har indføjet det. Men der er ikke taget noget forbehold over for meget høje renteudgifter. Det giver undvigelsesmuligheder. Vi vil i det udvalgsarbejde, som nu skal i gang, arbejde for, at vi får sikret, at man ikke kan undvige den beskatning af indkomsterne ved olie og gas ved at operere med meget store renteudgifter.

Vi er bange for, at det provenu, som er anslået fra skatteministerens side, er større end det, man faktisk får – ikke fordi der er mindre produktion, men fordi der faktisk er undvigelsesmuligheder.

[Kalmøes]

Vi vil arbejde med dette lovforslag i udvalget og arbejde for, at det bliver vedtaget hurtigt i en forbedret form.

Maisted (FP):

Fremskridtspartiet har hele tiden sagt, at selvfølgelig skulle man have en rimelig beskatning af olien i Nordsøen. Vi kan derfor tilslutte os det, skatteministeren skriver i bemærkningerne, side 11:

»Der er ved udarbejdelsen af lovforslaget lagt vægt på, at et system for beskatning af indkomst ved kulbrinteindvinding tilrettelægges på en sådan måde, at gennemsnitsskatten stiger i takt med et øget afkast af de foretagne investeringer. Samtidig tilstræbes det, at mindre fund, hvor investeringerne er relativt store i forhold til de forventede indtægter, beskattes lempeligt eller helt undtages fra kulbrintebeskatning. Endvidere er skattesystemet tilrettelagt således, at statens andel af de samlede indtægter øges i tilfælde af realprisstigninger på olie, mens eventuelle realprisfald bevirker en lempeligere beskatning.«

Vi er fuldstændig enige med skatteministeren i, at dette er udgangspunktet for denne lovgivning, men jeg må nok sige, at der er altså nogle stramninger i denne lovgivning. Socialdemokratiets ordfører talte om, at A. P. Møller radikalt ville ændre skattelovgivningen, hvis de fik nogle særlige krav opfyldt.

Dette skatteforslag vil vitterligt medføre en radikal ændring af skattelovgivningen. Selvfølgelig skal vi under udvalgsarbejdet meget nøje gennemgå alle disse tekniske tiltag, som skatteministeren har lagt frem i sit forslag, og det er i og for sig urimeligt, at vi på nuværende tidspunkt skulle kunne sige klart, hvad vi mener om hvert enkelt forslag.

Jeg har imidlertid nogle almindelige betragtninger. Der opereres med et nyt begreb, der hedder ring fence, som betyder, at en virksomhed – nu er det altså oliebranchen, det her drejer sig om, men det er ligegyldigt, hvilken type virksomhed det er – ikke kan trække underskud fra i en anden virksomhed, man driver. Det kunne man omsætte til andre typer virksomheder: f.eks. hvis Magasins skjorteafdeling gav underskud, måtte de altså ikke trække underskuddet fra i deres frakkeafdeling. Det er princippet i det, og det vil være betænkeligt, hvis det kommer til

at gælde for det øvrige danske erhvervsliv. Det er netop den slags radikale ændringer af skattelovgivningen – hvor vi kender socialdemokratiet så godt: hvis de kommer godt af sted på ét område, kan vi snart gense det på en række andre områder – der må gøre én bekymret.

Man vil heller ikke være med til fakturerede salgspriser, men laver normpriser. Det vil sige, at man giver en række bemyndigelser til energiministeren, og så kan enhver jo frygte, hvad der kommer ud af det – i hvert fald de, der skal finde olie.

Dobbeltbeskatningsproblemet er ministeren slet ikke begyndt at forhandle om, og en af konsekvenserne vil være, at store udenlandske firmaer bliver beskattet oppe i nærheden af 91 pct., hvis man ikke kommer igennem med disse aftaler, og det vil sige, at eksperter bliver udelukket fra at deltage i olieeftersøgningen.

Så har skatteministeren en ejendommelig betragtning. Han vil ikke kalde en spade for en spade, og så siger han: denne her selektive beskatning betyder, at hvis indtægten er for stor i forhold til den investerede kapital, skal vi til at beskatte folk. I dette tilfælde er det altså oliebranchen, men hvis man nu forestillede sig det princip udstrakt til andre virksomheder, begynder det virkelig at blive interessant, for der er jo f.eks. sagførere, der lever af, at virksomheder går nedenunder og hjem, som får procenter af fallitboer osv.; de får altså en enormt stor fortjeneste mod nul investering. Jeg ved heller ikke, om skatteministerens aflønning står i rimeligt forhold til den investerede kapital. Dette altså i stedet for at sige, at det drejer sig om, at vi skal have nogle indtægter fra dansk undergrund, som tilhører den danske befolkning, og hvor alle – selv DUC – jo er enige i, at man skal have et rimeligt afkast.

Der mangler et lovforslag om, hvordan den foreløbige betaling og den nye kulbrinteskats særlige regler om ligning og kontrol skal gennemføres, og det undrer én, at man ikke her og nu er i stand til at fremsætte et sådant lovforslag.

Man vil meget gerne lave en række sammenligninger med Norge og England, men disse sammenligninger halter af den væsentlige grund, at der jo er olie i den norske og den engelske undergrund i langt, langt større mængder, end der er i den danske, og derfor

[Maisted]

kan man ikke drage direkte sammenligninger. Men man har taget alle stramningerne fra Norge og England, og det var selvfølgelig også at forvente.

Vi vil deltage positivt i det udvalgsarbejde, der skal foregå, men vi vil selvfølgelig være kritiske over for de tiltag, der eventuelt kan overvælttes på andre erhvervsgræne her i landet, for så er vi ilde farne.

Emmert Andersen (CD):

Det foreliggende lovforslag om kulbrinte-skat har ifølge ministeren været under forberedelse i et år, og det har »været dyrisk svært«. Også for os andre, der kun har haft kort tid til at sætte os ind i arbejdet, har det været svært med dette komplekse og vidtrækkende lovforslag.

Ved modtagelsen af den skriftlige fremsættelse noterede CD sig med tilfredshed, at beskatningen skulle give mulighed for optimal udnyttelse og effektiv efterforskning, og så skulle den sikre en bæredygtig økonomi, og så for mindre forekomster. Vi er også enige i, at samfundet skal have en rimelig andel, men herefter daler tilfredsheden med forslaget.

For det første er der normpriserne. Hvad har gode, gamle, reelle fakturaer nu gjort? Jeg forstår godt hensigten: der er mistillid til, om der nu bliver faktureret rigtigt, men man kunne jo lige så godt have mistillid til, om dette normprisnævn satte normpriserne rigtigt – de kan jo ikke indankes for anden administrativ myndighed, og selv om det viser sig, at fakturaerne er lavere end normpriserne, bliver det ikke ændret. Vi har jo allerede regler derom i selskabsskatteloven, og vi mener altså ikke, der er nogen grund til at oprette en ny administration i forbindelse med disse ting.

For det andet er der ring fence, hvor man altså udelukker fradrag af underskud i en anden, overskudsgivende del. Har man da fuldstændig glemt, at det er skibene, der har tjent penge hjem, og som har muliggjort, at vi overhovedet har fået olie op i dagens Danmark? Nu, da man har fået olien op, kommer den straffende arm, og så siger man: ja men nu gælder det ikke mere, for nu lukker vi af her; nu skal der ikke være mulighed for at fradrage underskud fra én del af en virksomhed i en anden.

For det tredje er der indkomstopgørelse felt for felt. Vi fik et eksempel før med Magasin, men det kunne også være f.eks. en isenkræmmer, som havde underskud på salg af møtrikker og skruer, men overskud på fajance, og hvor man altså tog skatteoverskuddet, men ikke tillod underskuddet på søm og skruer at blive trukket fra.

For det fjerde har vi den subjektive skattepligt. Mener skatteministeren, at det vil give en effektiv efterforskning, såfremt fremmede eksperter skal beskattes efter danske regler? Disse eksperter er ligeglade med danske regler; de kræver en vis sum penge for at gøre de ting, de skal gøre, og dem skal de have med hjem, og konsekvensen bliver, at bevillingshaveren må betale.

For det femte – og det er næsten det værste – er der overgangsbestemmelserne. Såfremt bevillingshaveren i stedet for det, han nu har gjort, hvor han er gået aktivt ind og har efterforsket olie og fået halet olie op – oven i købet startende på en tid, hvor alle grinte hånligt ad ham og rystede på hovedet – på det tidspunkt havde investeret sin kapital passivt f.eks. i statsobligationer, ville han i dag have haft en betydelig sum penge til rådighed. Nu skal han ifølge forslaget afskrive på saldoværdien, altså den nedskrevne værdi, og derved opstår der en konkurrenceforvriddning i forhold til nye bevillingshavere, som jo får afskrivning på de aktuelle saldi. Det er altså den belønning, vi giver disse mennesker, som er gået ind i en aktiv efterforskning og har fået olien op.

Dernæst er der bestemmelsen om, at kulbrinteinddraget ikke må ydes på nye investeringer. Så kan man spørge skatteministeren, om han mener, dette vil give en optimal udnyttelse. Hvorfor skulle man investere i gamle felter med nye investeringer, hvis det ikke var, fordi man kunne afskrive på dem og sikre sig, at man i hvert fald fik dette fradrag?

CD kan altså ikke stemme for lovforslaget, som det foreligger, men som sagt i indledningen er vi med på, at samfundet selvfølgelig skal have en rimelig andel, men ikke med tilbagevirkende kraft.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre finder, at det er godt, dette lovforslag er kommet, og vi synes heller

[Lone Dybkjær]

ikke, det er for tidligt, ikke blot på grund af de diskussioner, der har været om, hvornår loven skulle gælde fra, men for i det hele taget at slå hele spørgsmålet om tilbagevirkende kraft fast. Vi kan heller ikke acceptere, at lovforslaget har tilbagevirkende kraft, men derimod nok, at man har indtægtsåret 1982, og det tidligste tidspunkt, vi derfor kan drøfte, er fremsættelsestidspunktet for lovforslaget.

Dernæst vil jeg godt sige meget positivt om lovforslaget, at selv om det er inspireret af Norge og England – og det er det jo klart – er det mit og andres indtryk, at man har fundet en ligningsmæssigt elegant måde – nok også mere ligningsmæssigt godt, end man har fundet i Norge og England, og det synes jeg ministeriet og de personer, der har været involveret i det, bør roses for. At man så også mener, at man efterfølgende skal have mere personale, er en anden sag, men det er klart, at denne lovgivning vil kræve noget ekstra. Når loven skal vurderes, mener jeg ikke, den kan ses alene som en særskilt skattelov; den hænger jo sammen med både en undergrundslov og fremfor alt en koncessionslov. Vi fandt, det var forsvarligt i foråret at gennemføre undergrundsloven, men vi mener ikke, det er forsvarligt uden i hvert fald et vist kendskab til den kommende koncessionslov. Ikke nødvendigvis et færdigt forslag, men i det mindste et bud på, hvordan man mener de kommende koncessioner vil tage sig ud.

Når vi finder det afgørende, er det, fordi det spørgsmål, man naturligvis må stille sig, når man skal vurdere en sådan lov, er, om man stiller de forskellige koncessionshavere rimeligt ens, og det kan man ikke gøre, medmindre man har et vist kendskab til de nye koncessioner.

Det gør naturligvis også en afklaring af spørgsmålet om f.eks. D.O.N.G.s involvering aktuel. Det er vigtigt både af tekniske, overførelsmæssige grunde, og når vi vurderer den konkrete skattetekniske side – her tænker jeg på overskuddet – og de investeringer, der foretages.

Men med de forbehold, jeg her har omtalt, altså at vi mener, vi bør have et vist kendskab til koncessionslovgivning, og med det forbehold for enkeltheder, der naturligvis er, ja, så er vi tilhængere af principperne i og hensigten med loven. Vores udvalgsarbejde

vil derfor dreje sig om, hvorvidt vi finder, at lovens hensigt og bogstav og så dens faktiske virkning stemmer overens, og hvordan forholdet til den energipolitiske side er.

F.eks. hvad angår det første, altså om lovens bogstav faktisk virker efter hensigten, synes jeg, man må spørge sig selv, om man også får en tilstrækkelig lempelig beskatning af de små felter. Man kan gøre noget ved at dispensere på grund af royalty, og det kan være, det er det, man skal gøre for de små felters vedkommende, men i hvert fald er det vigtigt, at vi får den side undersøgt, sådan at vi også får de små felter udnyttet, hvad der jo er i klar dansk interesse.

Men vi mener også, det er nødvendigt, at man har en passende balancegang mellem det skattetekniske og det energipolitiske. Hvordan løser vi f.eks. den modstrid, der synes at være mellem skattelovens incitamenter til hurtig udtømmning af felterne og energiministerens eventuelle ønsker om en produktion afpasset mere efter samfundets behov?

Man kan også spørge sig selv, om der er en tilstrækkelig hensigtsmæssighed for så vidt angår tempoet i udtømmningen af felterne og den skattepolitik, vi her har lagt frem.

Jeg synes også, hele spørgsmålet om udtømmningen af felterne rejser sig, når der sker en relativt hårdere beskatning i den sidste del af et felts levetid og dermed måske er et mindre incitament til at udtømme feltet.

Vi finder også, for at nævne en ting, som hænger sammen med undergrundsloven – det her var måske nærmest koncessionslovgivningen – at det er vigtigt, at vi får diskuteret spørgsmålet om oprydning. Jeg tror ikke, vi bare kan lade det ligge og flyde, selv om det ikke er aktuelt de første år – også fordi det jo får en skattemæssig konsekvens, hvis vi vil acceptere en eller anden form for forhåndsafskrivning af oprydningen.

Til slut vil jeg sige, at jeg ikke tror, provenuet bliver helt så stort, som man forventer, og jeg synes, man skal gennemgå provenubetræktningerne meget nøje under udvalgsarbejdet. Ikke så meget på grund af de undvigelsesmanøvrer, som tidligere ordførere har været inde på, som fordi jeg synes, der er afsat for ringe beløb til efterforskningsaktiviteterne. På én måde ønsker vi jo stor efterforskningsaktivitet, og på en anden måde synes vi ikke rigtig at ville betale for det.

[Lone Dybkjær]

Men vi tilsiger altså en positiv udvalgsbehandling.

Wilhelm (VS):

Jeg synes, det først skal noteres, at når der overhovedet kommer et forslag som dette, er det en klar sejr for dem, der har modarbejdet 20 års foræringspolitik over for A. P. Møller og DUC.

Hvis vi sammenligner med 1976 – længere skal man såmænd ikke tilbage – sagde den socialdemokratiske regering både ved starten og ved afslutningen af forhandlingerne: vi forfølger ingen fiskale mål. Man kan ikke bagefter undskylde sig med, at man da ikke kendte til olieprisstigninger, for de var væltet ind over også vores del af verden i tre år; oliepriserne var tredoblet på de tre år. Man kan heller ikke undskylde sig med, at man ikke troede, der var noget at hente derude, at der ikke var noget overskud. DeGolyer & McNaughtons beregninger allerede på det tidspunkt viste, at der blev tale om gevinster oppe i størrelsesordenen 100 mia kr.

Derfor er der virkelig sket en ændring, og den er ikke sket af saglige grunde, for det saglige grundlag var også til stede i 1976. Nej, det, der er sket, er, at opinionen har ændret sig så meget, at selv socialdemokratiske regeringer ikke længere kan fortsætte foræringspolitikken.

Så vil jeg sige om det foreliggende forslag, at der, så vidt vi kan se, er tale om et grundigt arbejde, og det vil vi komplimentere både energiministeren, skatteministeren og deres medarbejdere for. Vi mener også, der er grund til at komplimentere en lang række forsøg, der er gjort under dette arbejde, på at få hold på tingene og tage ved lære af erfaringer, bl.a. tage ved lære af disse faktureringsfiduser, som vi har haft problemer med i 15 år, når det drejer sig om multinationale olieselskaber, som jo, selv da det gik allerbedst, aldrig kom til at betale én øre i skat her i landet. Altså at man er begyndt at tale om normprissystemer og sådan noget, jeg går ud fra også i erkendelse af, at selskabsskatteovens § 12 ikke duede til noget, da det kom til stykket.

Det er dog ikke ensbetydende med, at vi finder dette forslag fuldt tilfredsstillende. For det første vil jeg nævne problemet med satsene.

Hr. Erenbjerg sagde, at man her havde lagt sig på linje med beskatningssatserne, når det gjaldt Norge og England. Det er jo ikke rigtigt. Som hr. Kalnæs var inde på, er alle de andre forhold lempeligere i Danmark: arealafgifterne findes slet ikke, osv. osv., så det ville alt andet lige tilsige en skrapere kulbrinteskate end i de andre lande, og det er ikke tilfældet.

I Norge er den maksimalt opnåelige andel for samfundet som bekendt 91 pct., og her er den helt teoretiske andel maksimalt 83½ pct.

Hr. Ivar Hansen spurgte, om 83½ pct. nu tillod selskaberne at have en rimelig forrentning af deres investering. Deroverfor vil jeg gerne gøre opmærksom på, at man aldrig når 83½ pct., medmindre selskaberne har flere tusind procent i effektiv forrentning af deres investering. Det er først ude i det ekstrem, hvor der faktisk overhovedet ingen investeringer er eller de er mikroskopiske i forhold til udbyttet, at man kan nærme sig de 83½ pct.

Det, vi egentlig havde haft brug for – men det kan vi formodentlig få undervejs – var en forrentningsprocent. Hvad er forrentningen på selskaberne, når statens andel bliver henholdsvis 41, 45, 50 og op til de 83½ pct.? Den tror jeg vil være nok så interessant som de meget svært tilgængelige tabeller, man har bragt.

Ud over det med satsene er der hullerne. Det her er en meget kompliceret lovgivning, og hver gang en skattelovgivning er kompliceret, er der smuthuller, og de har dygtige folk på den anden side, for der er milliarder på højkant, så de kan betale den bedste ekspertise for at finde de smuthuller, og vi ved, de gør det. Det er ikke rart, at det skal være så kompliceret en lovgivning.

Forslagsstillerne gør selv opmærksom på, at der er problemet med renteudgifterne, som man har undladt at gøre noget ved i første omgang, men de ved, at der er det problem.

Jeg synes også, der er et problem med § 10, der, så vidt jeg kan se, er en åben ladeport for fradrag, som ikke er specificerede.

Jeg synes endvidere, der er problemer med § 9 om, at man kan fradrage anskaffelsessummer; hvilken kontrol har man med dem, der modtager de såkaldte anskaffelsessummer?

Jeg synes, der er problemer med ligningsrådets dispensationsmulighed i § 17, og jeg

[Wilhelm]

synes, der er problemer – men det kan skyldes, at jeg ikke kan læse teksten om, hvad det egentlig er, man vil gøre, hvis de alle sammen laver sig om til fonde – med hensyn til, hvordan de så egentlig bliver beskattet af det her, altså § 21, stk. 4, osv. Der er masser af ting, vi kommer til at kigge på i udvalget.

Når det faktisk er lempeligere end den norske og den engelske ordning, skyldes det vel i virkeligheden det, vi påpegede allerede ved aftalens indgåelse sidste år, nemlig at når man favoriserer DUC og A. P. Møller så meget, som man gør, og man skal have en ensartet skattelovgivning, der også skal gøre en aktivitet mulig på de dårligste, de mindst lovende områder, som A. P. Møller afstår, så må den blive for lempelig.

Det er et kedeligt udgangspunkt, man har dér, og jeg synes, dette her understreger, at det havde været både enklere og mere effektivt, om man havde taget rettighederne tilbage og ladet dem drive entreprenørvirksomhed på almindelige kontraktvilkår. Så var der ikke problemer med de områder, de beholdt, altså de mere lovende, over for de mindre lovende, og der var ikke problemer med hullerne.

Men nu vil vi se på det, som det er her. Vi lover at bidrage til en kritisk gennemgang af disse ting og vil først tage stilling til resultatet, når vi har svarene på den gennemgang.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkesøft):

Jeg skal takke for en velvillig modtagelse af det foreliggende lovforslag. En række af de spørgsmål, der er rejst, er af teknisk karakter og vil blive belyst nærmere i udvalget, og jeg skal derfor i denne omgang holde mig til nogle lidt mere principielle replikker til de synspunkter, der er fremført fra ordførernes side.

Jeg har noteret mig, at man har været bekymret for, om denne skat på op til 83½ pct. af den sidst tjente krone lod være tilbage en tilstrækkelig høj forrentning af den investerede kapital. Det var hr. Ivar Hansen, der gav udtryk for det synspunkt, men det skinnede også igennem i flere andre indlæg.

Jeg kan berolige med, at der bliver en forrentning af den investerede kapital, som kan måle sig og kan måle sig godt med en hvilken som helst anden kapitalanbringelse i industri, håndværk, søfart, handel i Danmark.

Det er sådan set det, der er afgørende for det første at konstatere, og dernæst er det selvfølgelig også værd at konstatere, at det sammenlignet med, hvad man kan få af forrentning af den investerede kapital i tilsvarende aktiviteter i andre lande, også fortsat vil være en udmærket forretning at gå ind på det danske område.

Det har jo været regeringens ledestjerne i udformningen af det, at man skulle balance-re mellem de to, begge meget relevante synspunkter: at sikre den fornødne interesse for ny aktivitet og efterforskning og at sikre samfundet en rimelig andel af de overnormale profitter, der på grund af vilkår, som hverken den danske stat eller de nuværende producenter har haft nogen indflydelse på, er konstateret netop i olie- og gasudvindingen. Netop fordi dette område er så særegent, har alle andre lande med betragtelig olie- og gasproduktion i Europa jo indført særlige skatteregler. Og netop fordi det er så særegent, er det en temmelig irrelevant sammenligning at inddrage Magasin og herretøj og dametøj, eller hvad det nu var, der blev fremdraget her. Vi taler om et område af skattelovgivningen, hvor også alle andre europæiske lande, der har interesse for det her, har fundet det helt naturligt og helt nødvendigt at lave særlige skatteregler. Det er rigtigt, at ring fence-metoden, »hegns«-metoden, i selskabsbeskatningen er ny i dansk skattelovgivning, men den kendes jo andre steder fra. Det er også rigtigt, at feltbeskatningen er noget nyt, men også den kender man jo fra andre lande, der har erfaringer med olie- og gasproduktion.

Jeg skal også gøre en enkelt bemærkning om det, man kunne kalde A. P. Møller-rederiets forsøg på at skabe en dolkestødslegende om sammenhængen mellem skattelovgivningen og den aftale, der blev indgået mellem bevillingshaverne og den danske stat her sidste forår.

Det var krystalklart – og det var baggrunden for det midlertidige sammenbrud i forhandlingerne i december 1980 om en aftale – at staten ikke kunne og ikke ville gå ind på nogen form for skatteforbehold fra producenterne side. Derfor brød forhandlingerne sammen på et tidspunkt. De blev genoptaget med fuldstændig klarhed om, at skat ikke kunne inddrages i forhandlingerne, altså at der ikke ville blive givet nogen form for

[Ministeren for skatter og afgifter]

skattetilsagn. Regeringens hensigter om en skattelovgivning på linje med det, der findes i Norge og England, var klart lagt frem; det kendte man. At man så på et tidspunkt har afgivet en ensidig erklæring, er uden nogen form for interesse i sammenhængen. En hvilken som helst borger har lov til at afgive en hvilken som helst ensidig erklæring om, hvad han synes der bør være lovgivning her i landet. Men det berettiger ikke til, det underbygger ikke, og det har intet som helst hold i en opbygning af et forsøg på en dolkestødslegende på dette område. Det synes jeg er vigtigt at få fastslået, inden debatten eventuelt i enkelte aviser skulle komme til at løbe af sporet i denne sag.

Så skal jeg i øvrigt gøre den bemærkning, at energiministeren oplyser over for mig, at der ikke er registreret nogen som helst tendens til dalen i interessen for nye efterforskninger og i nye selskabers interesse i efterforskning på dansk område, efter at planerne om denne skattelovgivning er kommet frem og blevet lagt meget detaljeret frem så tidligt som i november måned. Der er heller ikke noget i det saglige indhold og i sammenligningen med andre lande, der skulle tale for en sådan dalende interesse.

Hr. Kalnæs var inde på, at det var klart sagt i betænkningen fra undergrundsudvalget af 21. maj 1981, at vi skulle have en sådan skattelovgivning, og at den skulle virke fra 1. januar 1982. Det mener jeg også er en vigtig understregning.

Jeg mener dernæst, at den diskussion, som er blevet rejst – specielt har det radikale venstre fremhævet det, også nu fra fru Lone Dybkjærs side – om tilbagevirkende kraft i forbindelse med dette lovforslag, faktisk er en misforstået diskussion om begrebet tilbagevirkende kraft. Ikke at jeg synes, det er en voldsomt stor meningsuoverensstemmelse os imellem – det vigtige er selvfølgelig principperne og den varige virkning af disse regler – men jeg kan ikke undlade at henlede folketingets opmærksomhed på, at de fleste af de partier, der har siddet længe i dette ting, gang på gang har vedtaget ændringer i selskabsbeskatningen, også ændringer, der trådte i kraft for det indkomstår, man var inde i eller endda havde passeret; også det radikale venstre har medvirket ved sådanne ændringer. Jeg behøver bare at nævne det, man gjorde i 1974 – og jeg mener, at også de radi-

kale var med i det; venstre var i hvert fald, for det var i venstregeringens tid – hvor man gennemførte en forhøjelse af selskabskattesatsen, idet man afskaffede det hidtidige indkomstfradrag for selskaber med virkning fra 1973-indkomståret. Det skulle undre mig meget, om ikke både det konservative folkeparti, venstre og det radikale venstre har stemt for den ændring.

Der blev i december 1979 gennemført en forhøjelse af selskabsskattesatsen fra 37 til 40 pct. med virkning for indkomståret 1979. Jeg tror også, det radikale venstre stemte for den ændring. Men ved at vedtage lovforslaget med ikrafttræden i den form, det her foreligger i, er der i hvert fald ikke noget, der bryder en praksis, som har været indarbejdet i folketinget.

Det har jeg lige villet markere, for der har i diskussionen i offentligheden ligesom været en opfattelse af, at nu kom denne grimme skatteminister og prøvede at liste nye principper ind i skattelovgivningen ad bagvejen. Det er der ikke tale om; der er tale om en form, som har været anvendt adskillige gange tidligere på selskabsskatte-reglernes område.

Der har fra især VS' og SFs side været talt om, at marginalbeskatningen måske var for lav i dette forslag, altså at man skulle endnu højere op, og specielt er hr. Wilhjelm kommet med et udtryk, som jeg i hvert fald klart kan tilbagevise rigtigheden af. Hr. Wilhjelm sagde, at man for at komme op på den efter hans opfattelse for lave marginalbeskatning, der kunne blive tale om, på 83½ pct., skulle have en forrentning af den investerede kapital på mange tusinde procent; sådan tror jeg det blev udtrykt. Det er positivt forkert.

Men det er rigtigt, som jeg sagde før, at man ved sammenligning med andre former for kapitalanbringelse under alle omstændigheder får en høj forrentning af den investerede kapital, selv i de tilfælde, hvor man, fordi investeringerne er betalt og forrentet godt og vel, når op på den særlige feltbeskatning og dermed den høje marginalsat.

Der er også blevet talt om omgælsesmulighederne, og jeg skal kvittere for den anerkendelse, der fra flere partiers side blev ydet de bestræbelser og det grundige forarbejde, der er gjort i forsøget på at undgå omgælsesmuligheder af den type, vi kender andre steder fra, og som vi ved altid principielt vil

[Ministeren for skatter og afgifter]

være forbundet med virksomhed fra multinationale selskabers side, og som man derfor må have særlige regler til at imødegå. Også med hensyn til normprissystemet, hr. Emmert Andersen, er vi inde på et område, der som jeg sagde før, er noget specielt, og hvor de gode gamle fakturaers princip er knap så holdbart og anvendeligt, som det kan være netop i Magasin og andre steder, hvor man beskatter efter de almindelige selskabsskatte-regler.

Så skal jeg kun gøre nogle få sidste bemærkninger, idet vi som sagt får lejlighed til meget grundigt at gå en række tekniske betragtninger igennem i udvalget. Men der var en enkelt ting mere til hr. Emmert Andersen, og det var spørgsmålet: hvad nu, hvis bevillingshaveren havde købt statsobligationer tilbage fra 1962 i stedet for at lægge penge ud til olie- og gasefterforskning? Det ville have været en overordentlig dårlig forretning for bevillingshaverne sammenlignet med den forretning, det bliver at have drevet olie- og gasudvinding, selv under den bibetingelse, at en moderne kulbrintebeskatning vedtages af folketinget i den form, der her er foreslået. Der ville faktisk være en helt umådeholdent stor forskel mellem resultaterne af de to former for investering.

Jeg er enig med fru Lone Dybkjær i betragtningerne om sammenhængen med den øvrige energipolitik. Jeg tror, bekymringen omkring risikoen for en hurtig udtømmning af felter på grund af denne udformning af skatlov-givningen er mindre velbegrundet, men det er absolut noget af det, vi bør overveje at kigge på under udvalgsarbejdet, og med disse betragtninger ser jeg med fortrøstning frem til den saglige drøftelse i udvalget, som der er blevet tilkendegivet ønske om fra alle sider.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var skatteministerens bemærkninger om love med tilbagevirkende kraft. Jeg min-des ikke, at dette folketing eller dets forgæn-gere har vedtaget love med tilbagevirkende kraft, når det gælder nye love. Det eneste, jeg kan komme i tanker om, var, dengang man vedtog loven om behandlingen af folk, der under besættelsen havde overtrådt de regler, man syntes burde være gældende. Det

er det eneste fortilfælde, jeg kan komme i tanker om, når det gælder ny lovgivning.

Hagen Hagensen (KF):

Mens jeg skal gemme alt øvrigt, til vi får mulighed for at gennemgå tingene meget nøje i udvalget, har jeg to bemærkninger til skatteministeren, og den ene er i og for sig nok i fortsættelse af, hvad hr. Bernhard Baunsgaard nys sagde. Det er, at princippet om at give skærpende lovgivning tilbagevir-kende kraft må overholdes på den måde, at vi ikke gør det. Dette ting kan ikke være be- kendt at gøre det. Det er faktisk i strid med den retsbevidsthed, der findes.

Den anden bemærkning, jeg vil gøre, er den, at jeg, der i mit indlæg før overhovedet ikke omtalte de nuværende, der har ret til at indvinde olie i Nordsøen, naturligvis vil give skatteministeren ret, når han siger, at det er krystalklart, at der, dengang man drøftede forholdene med bevillingshaverne i fjor, ikke var tale om overhovedet at give noget fra sig, der vedrørte skat.

Men når det siges, at det står krystalklart, så står det vel lige så klokkerent – det er et ord, ministre kender – at de, der fik bevillingen, markerede, at de havde en forudsæt-ning, som de havde ret til at gøre gældende, og det har de naturligvis også. Men den er-klæring, som de har afgivet, slutter med or-dene, at man skal følge samme regler for alle, og det er det, jeg synes man skal gøre. Der skal hverken gøres noget, der er bedre, eller noget, der er værre. Der skal følges det samme regelsæt for alle, og det vil vi nærme-re dyrke, når vi kommer til udvalget.

Kalnæs (SF):

Det er kun en bemærkning til hr. Bern-hard Baunsgaard, jeg gerne vil komme med. Hr. Bernhard Baunsgaard siger, at der ikke er gennemført nogen nye love med tilbage-virkende kraft. Nej, det er da muligt nok. Men det, jeg synes er afgørende i denne sag, er, at der ikke er nogen, der er blevet overras- ket over denne lov. Man har vidst i maj, at loven skulle gælde fra 1. januar 1982, og man har vidst nogenlunde, hvordan den skulle udformes. Man har vidst i november meget præcist, hvordan den skulle udformes, og alle har vidst, at var der ikke kommet et valg, havde den også været fremsat inden

[Kalmæs]

nytår og kunne så med den holdning, som det radikale venstre indtager, have været gældende fra nytår. Der har altså ikke været nogen overraskelse i det. Og egentlig er det meget værre, når man i stedet ændrer love ved at ændre procenter med tilbagevirkende kraft, uden at folk ved noget om, at de bliver ændret. F. eks. har vi til behandling i øjeblikket en lov om lejeværdien. Folk, der køber hus, og folk, der har hus, ved ikke, hvilken lejeværdi de har i de næste år og længere ude i fremtiden, og den laver vi alligevel om på nu. Det er jo i langt højere grad med tilbagevirkende kraft, idet det i allerhøjeste grad kan overraske folk, hvad der måtte komme ud af den lovgivning. Dette kan ikke overraske nogen som helst.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke komme ind på de sidste betragtninger, for dem får vi jo i rigt mål lejlighed til at drøfte i udvalget. Jeg skal kun gentage: for mig er det ikke hensynet til A. P. Møller eller nogen andre, men hvad vi gør selv. Hvordan er vores indstilling til retsprincipper? Ønsker vi, de skal respekteres af andre, skal vi begynde med at respektere dem selv. Der er for mig ikke noget at diskutere omkring disse principper. De bør overholdes i en retsstat, ellers forlader man retsstatsprincippet.

Emmert Andersen (CD):

At man flere gange har gennemført lovgivning med tilbagevirkende kraft, er jo ikke noget argument for at fortsætte med denne uorden. Lovgivning med tilbagevirkende kraft kan efter min mening kun finde sted, såfremt der er tale om en lettelse af loven, aldrig når der er tale om en skærpelse. Såfremt befolkningen og erhvervslivet ikke kan stole på den nugældende lov, skabes der frygt og mistillid.

Min bemærkning til ministeren er, at han må dog indrømme, at indtil nu har det været en dårlig forretning for den nuværende bevillingshaver. Såfremt den nuværende bevillingshaver havde investeret i passiv kapital og nu kastet sig ind i at bore olie, havde man haft betydelig flere milliarder kroner til rådighed, og så havde man stået på linje med de nye bevillingshavere, der kommer.

39 Ft

(39)

Wilhelm (VS):

Jeg har to bemærkninger. Den første angår spørgsmålet om lovens ikrafttrædelsesdato. VS har ikke nogen bekymringer med hensyn til datoen 1. januar, hvis regeringen finder anledning til at holde fast på den. Vi har ikke noget ønske om og vi er ikke spor tilbøjelige til at sælge ud af vigtige retsprincipper for at få 50 mill. kr. mere i kassen, eller hvad det nu kan dreje sig om for de pågældende tre uger, men jeg anser ikke dette som et brud på noget vigtigt retsprincip. Havde det været noget, der med rette kunne kaldes uventede virkninger og lovgivning med tilbagevirkende kraft, var det noget ganske andet, men jeg er helt enig i og skal ikke gentage den argumentation, hr. Kalmæs har fremført. Jeg vil bare sige, at jeg finder det lidt usmælgeligt af hr. Bernhard Baunsgaard at sammenligne dette med det straffelovstillæg, der blev lavet efter krigen. Dengang kunne man i hvert fald ikke tale om, at de mennesker vidste, hvad der ville komme efter. De havde i de fem år opført sig, præcis som det folketing og den regering, der sad dengang, havde opfordret dem til at gøre, og det kriminaliserede man så bagefter. Her har alle vidst, at denne skattelovgivning kom, man har endda kendt hovedprincipperne i den, man har kendt marginalprocenterne osv. i 8-9 måneder, og man ved også, at den var blevet gennemført inden den 1. januar, hvis der ikke var sket nogle praktiske ting, så jeg har svært ved at se, at der er tale om noget brud på et retsprincip. Det er mest for enkelhedens skyld, der kunne være noget, der talte for at holde fast ved den 1. januar. Og hvordan har man egentlig kontrol med, hvad der er pumpet op før og efter den - hvad bliver det? - 25. januar, hvis det endelig skulle være? Havde vi fundet, at det stred spor mod et væsentligt retsprincip, havde vi ikke ønsket de 50 mill. kr. mere i kassen, men det gør det ikke efter vores mening.

Den anden bemærkning er til skatteministeren. Det er da muligt, at man ikke skal op i de himmelråbende forrentningsprocenter og investeringer, som jeg talte om, men nu er bemærkningerne jo ikke særlig oplysende på noget punkt og heller ikke fremlæggelsen af, hvordan man kommer til de 83½ pct.; derfor prøvede jeg at rekonstruere det og fandt ud af - her tager jeg muligvis fejl; det er muligt,

[Wilhjelm]

man kan gøre det på en anden måde også – at det gør man kun, hvis man siger: royalty er 8½ pct., derefter tager vi selskabsskatten af alt det, der er tilbage efter royalty, og derefter tager vi kulbrintebeskatningen med de fulde 70 pct. af alt det, der er tilbage efter royalty og betalt selskabsskat. Kun i det tilfælde kommer man til de 83½ pct., og det er det tilfælde, hvor investeringerne og omkostningerne og dermed også bundfradraget er nul. Og hvis de er det, så er forrentningen af de investeringer, som er nul, faktisk uendelig, så er den, kald det i tusindvis af procenter. Vi nærmer os de 83½ pct. asymptotisk, som det vist hedder på fint matematisk, men de 83½ pct. opnår vi kun, hvis investeringerne, omkostningerne, bundfradraget og det hele er nul. Det var derfor, jeg sagde: der er ingen grund til at tro, at man får en dårlig forrentning, når vi nærmer os de høje andele til staten; det er dér, man får den allerbedste forrentning, og det går jeg ud fra at både skatteministeren og energiministeren kan bekræfte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om byfornyelse og boligforbedring.

(Lovforslag nr. L 41. Fremsat 20/1 82).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8 og 9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning og lov om kommuneplanlægning (byfornyelse):

(Lovforslag nr. L 61. Fremsat 20/1 82).

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om sanering. (Erstatning til andelsboligforeninger).

[Af Dræbye (RV), Agnete Laustsen (KF), Fogh Rasmussen (V), Kalnæs (SF), Thorn-dahl (FP), Stubkjær Pedersen (CD) og Arne Bjerregaard (KrF)].

(Lovforslag nr. L 75. Fremsat 21/1 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg skal kun kommentere forslaget om ændring af saneringsloven. Jeg mener, at dette forslag rører ved et reelt problem, som vi er forpligtede til at gøre noget ved. I boligministeriet har vi kigget på forslaget, og vi har forskellige tekniske bemærkninger dertil, men vi vil kigge positivt på det i udvalget.

Svend Andersen (S):

Jeg skal først gøre nogle bemærkninger om lovforslag nr. L 75, forslaget om at yde erstatning til andelsboliger for det formuetab, der kan påføres, hvis en ejendom eller en del af en ejendom kondemneres som led i en saneringsplan.

Det er rigtigt, at der her peges på et problem, der også efter vores opfattelse kræver en løsning, og det kan så ske som foreslået, eller det kan ske ved – og det er vel det bedste – at man undgår, at der træffes kondemneringsbeslutninger i så stort et omfang, som det har været tilfældet, og det kan man vel bl.a. ved, at vi hurtigt får vedtaget vores byfornyleslov og de ændringer, der her er nødvendige.

Vi kan være enige med boligministeren i, at hvis dette problem skal løses, er der nogle ting, som vi må se på. Vi mener, at vi samtidig må se på de problemer, der kan være med andre boligformer, f.eks. ejerboliger, udlejningsejendomme og erhvervsjendomme, men det vil vi som sagt komme tilbage til i udvalget.

Hvad angår lovforslaget om byfornyelse, er der jo tale om en uændret fremsættelse af det lovforslag, der blev vedtaget i 1980 af et